

СЕКЦІЯ 3
ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ТА АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

УДК 657

Бабенко Л.В.

к.е.н., доцент

доцент кафедри обліку, аудиту, аналізу і оподаткування

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпро, Україна

Коцюба С.В.

магістр

Університет митної справи та фінансів

м. Дніпро, Україна

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ
ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Незалежно від видів діяльності чи етапів розвитку підприємства для керівництва завжди є актуальною та доцільною інформація щодо отриманих доходів та витрат, їх співставлення з метою визначення кінцевих результатів діяльності підприємства, встановлення ефективної та налагодженої взаємодії всіх підрозділів підприємства в процесі проведення господарської діяльності. У більшості малих та середніх підприємств відсутні аналітичні відділи, які проводять аналіз діяльності, тому виникає необхідність запровадити певний алгоритм проведення аналізу доходів та витрат підприємства.

При здійсненні планування, збільшенні чи зменшенні доходів і витрат, прийнятті певних управлінських рішень, керівникам структурних підрозділів та підприємства в цілому завжди необхідна економічна інформація. Саме це пояснює потребу в систематизації інформаційних джерел та їх забезпеченні. Трактувати систематизацію інформаційних джерел можна по-різному, оскільки відсутній єдиний підхід до розуміння цього поняття. Так, Надія Ротман вважає, що інформаційне забезпечення є системою та обробкою даних для отримання факторів та остаточного прийняття дій керівництвом [1, с. 157]. На думку В.П. Пантелєєва, інформаційне джерела розглядаються як поетапний збір інформації, обробки, узагальнення, зберігання, з метою використання для прийняття управлінських рішень [2, с. 158]. В.Г. Козак дотримується думки, що інформаційне забезпечення – це необхідна інформація, отримана з баз даних, для управління економічними процесами на підприємстві [3, с. 66–70].

Умовно, опирачись на думки вчених, інформаційне забезпечення можна поділити на певні групи:

- 1) сукупність документів певної форми, інформація яких використовується при проведенні аналізу;
- 2) організація процесу забезпечення інформацією;
- 3) забезпечення інформацією як сукупність форм документів.

Для формування такого забезпечення слід використовувати зовнішні та внутрішні джерела інформації, при цьому обов'язково слід враховувати організаційну та правову форму, особливості самого підприємства, галузі та багато інших умов.

До внутрішніх джерел інформації можна віднести:

- ✓ облікові (реєстри обліку, первинні документи, звітність та ін.);
- ✓ планові (стратегічні, поточні та оперативні плани);
- ✓ господарські та правові (накази, розпорядження, технічна документація, рішення акціонерів, договори та ін.).

✓ До зовнішніх джерел відносять:

- ✓ нормативно-законодавчі (Н(С)БО, М(С)ФЗ, Закони України, накази, постанови, інструкції);

✓ інші джерела (дані Державної служби статистики України (Держстату), періодичні видання та ін.).

✓ Звичайно, при формуванні інформаційного забезпечення слід дотримуватись основних вимог, таких як:

✓ об'єктивність (використання достовірної інформації щодо результатів господарських процесів);

✓ повнота (надання повної інформації задля виявлення причин, які можуть впливати на завдання);

✓ порівнянність (порівняння показників з прогностичними за різні періоди);

✓ доступність (для внутрішніх та зовнішніх користувачів) [4].

Ефективне функціонування досягається лише при чітко поставлених завданнях по всіх підрозділах підприємства та уникання інформації з неперевіраних джерел.

В подальшому, для проведення ефективного аналізу показників, необхідна модель організації роботи. Модель організації аналізу основних показників запропонована в таблиці 1. Модель складається з трьох стадій аналізу: стадія планування (перший та другий етап), основна стадія (з третього по п'ятий етап) та заключна (шостий та сьомий етап).

На основі представленої моделі створюємо алгоритм проведення аналізу. Алгоритм складається з дев'яти основних стадій, а саме:

1. спочатку слід вибрати об'єкт аналізу та способи його проведення;
2. призначаємо осіб які відповідають за аналіз;
3. аналізуємо фактичні та планові показники, які вплинули на доходи та витрати;
4. аналізуємо ці відхилення та виявляємо негативні відхилення;
5. проводимо факторний аналіз внутрішніх та зовнішніх чинників;
6. дізнаємось про причини відхилень та визначаємо винних осіб;

7. розробляємо перелік дій щодо усунення причин та наслідків;
8. формуємо новий досвід в прийнятті управлінських рішень;
9. аналізуємо доходи та витрати підприємства.

Таблиця 1.

Модель організації аналізу доходів, витрат та фінансових результатів підприємства

Стадії	Етапи	Завдання
Планування	Перший етап	- задачі аналізу; - мета аналізу; - об'єкт аналізу; - суб'єкт аналізу;
	Другий етап	- засоби та способи аналізу; - призначення відповідальних осіб;
Основна стадія	Третій етап	- збір інформації;
	Четвертий етап	- аналіз доходів, витрат та фінансових результатів; - дослідження за видами діяльності; - виявлення «основних» показників діяльності; - порівняння планових та фактичних показників; - виявлення відхилень показників;
	П'ятий етап	- аналіз впливу факторів на показники доходу, витрат та фінансових результатів
Заключна	Шостий етап	- узагальнення результату аналізу
	Сьомий етап	- розробки заходів та пропозицій щодо збільшення показників доходів та зменшення витрат діяльності.

Ці аспекти проведення аналізу слід відображати в нормативних документах підприємства щодо організації облікової політики. Отже, проведення аналізу доходів, витрат та фінансових результатів підприємства потребує ефективного використання інформаційної бази кожного структурного підрозділу, що в свою чергу сприятиме ефективності управлінських рішень, зростанню доходів та зменшенню витрат, формування сталих та високих фінансових результатів.

Список використаних інформаційних джерел

1. Ротман Н. Інформаційне забезпечення економічного аналізу і його основні принципи / Н. Ротман // Економічний аналіз. – 2010. - № 5. – С. 155–160.
2. Пантелєєв В.П. Аудит / В.П. Пантелєєв. – К.: «Видавничий дім «Професіонал», 2008. – 403 с.
3. Козак В.Г. Удосконалення системи інформаційного забезпечення економічного аналізу / В.Г. Козак // Економіка АПК. – 2005. – № 1. – С. 60–80.